

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 25-РІЧЧЮ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

**ФАРМАЦЕВТИЧНА ОСВІТА,
НАУКА ТА ПРАКТИКА:
СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

19-20 ГРУДНЯ 2023
КИЇВ

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**ФАРМАЦЕВТИЧНА ОСВІТА, НАУКА ТА
ПРАКТИКА: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Матеріали
науково-практичної конференції з міжнародною
участю, присвяченої 25-річчю фармацевтичного
факультету Національного медичного університету
імені О. О. Богомольця

19-20 грудня 2023 року м. Київ

Київ – 2023

УДК 615.03+[378.147:615](06)

Ф 22

Фармацевтична освіта, наука та практика: стан, проблеми, перспективи розвитку : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 25-річчю фармацевт. ф-ту Нац. мед. ун-ту імені О. О. Богомольця, 19-20 груд. 2023 р. м. Київ / Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Фармацевт. ф-т; уклад. та відп. за вип.: Т. Д. Рева, І. А. Костюк. – Київ, 2023. – 475 с.

ОРГАНІЗАТОР
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

КУЧИН Юрій Леонідович, ректор, член-кореспондент НАМН України, д-р мед. наук, професор – голова організаційного комітету

НАУМЕНКО Олександр Миколайович, перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти, член-кореспондент НАМН України, д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

ЗЕМСКОВ Сергій Володимирович, проректор з наукової роботи та інновацій, д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

СКРИПНИК Рімма Леонідівна, проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародних зв'язків та європейської інтеграції, д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

РЕВА Тетяна Дмитрівна, декан фармацевтичного факультету, д-р пед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

НІЖЕНКОВСЬКА Ірина Володимирівна, гарант освітньо-професійної програми «Фармація», д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

КОСТЮК Ірина Анатоліївна, канд. фарм. наук, доцент – відповідальний секретар

Укладачі та відповідальні за випуск

РЕВА Тетяна Дмитрівна, декан фармацевтичного факультету, д-р пед. наук, професор

КОСТЮК Ірина Анатоліївна, канд. фарм. наук, доцент

ISBN-978-966-460-165-5

© Т. Д. Рева

© І. А. Костюк

АНАЛІЗ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ ВІТАМІННИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ВАГІТНИХ

Гала Л.О., Слободяник Н.А.

Кафедра організації та економіки фармації
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
м. Київ, Україна

Вступ. Дослідження питань забезпечення нормальної вагітності є важливим пріоритетом національної системи охорони здоров'я. Важливу роль у застосуванні вагітними вітамінних засобів, призначених лікарем, мають відігравати фармацевтичні працівники, зокрема в підборі лікарських засобів (ЛЗ) чи дієтичних добавок, розрахунку щоденного дозування, консультуванні щодо особливостей застосування.

Мета дослідження. Аналіз вітчизняного фармацевтичного ринку вітамінних засобів для вагітних та оцінка їхньої доступності.

Методи дослідження. Аналітико-порівняльний, математико-статистичний та узагальнення.

Результати. Встановлено, що на сьогодні на вітчизняному фармацевтичному ринку існує велика різноманітність вітамінних препаратів і дієтичних добавок, рекомендованих під час вагітності. Проте, незважаючи на їхню схожість за складом, кожен продукт містить різну кількість та співвідношення поживних речовин. Дуже важливо для вагітних дотримуватися балансу, оскільки надмірне споживання вітамінів може викликати негативні наслідки як для жінки, так і для плода.

На підставі результатів маркетингового дослідження асортименту вітамінних засобів для вагітних виявлено, що ЛЗ складають 23,8 %, а дієтичні добавки – 76,2 % від загальної кількості пропозицій. Це переважно вітаміни Е, В₉ та вітамінно-мінеральні комплекси. За лікарськими формами серед досліджених засобів переважають таблетки та капсули.

За підсумками вивчення фізичної доступності засобів обраної фармакотерапевтичної групи встановлено, що як ліки, так і дієтичні добавки широко представлені в аптечних закладах України, зокрема вітчизняного і закордонного (США, Німеччина, Італія, Швейцарія) виробництва у різних лікарських формах, дозуванні, складі діючих речовин. За підсумками дослідження економічної доступності вітамінних засобів встановлено, що використання ЛЗ характеризується більш низькою вартістю лікування порівняно з дієтичними добавками. ЛЗ у більшості – це монопрепарати, доступні за ціною. Наприклад, вартість профілактичних дій з використанням фолієвої кислоти (АТ «Вітаміни») у дозуванні 5 мг становить у середньому 142,80 грн за чотири місяці. Дієтичні добавки значно дорожчі, зважаючи на їхній переважно комплексний склад, проте не завжди вагітні мають показання до їх прийому.

Висновки. За результатами маркетингового аналізу вітамінних засобів встановлено, що на вітчизняному фармацевтичному ринку представлено широкий асортимент ЛЗ (46 найменувань) та дієтичних добавок (147

найменувань) вітчизняного та іноземного походження. Серед ЛЗ найбільша питома вага вітамінів Е та В₉, а серед дієтичних добавок – комплексні засоби вітамінів і мінералів. Фармацевтичні фахівці як професіонали охорони здоров'я повинні застерігати жінок від самостійного неконтрольованого призначення будь-яких вітамінних засобів, оскільки вживанню вагітними окремих вітамінів чи їх комплексів із мінералами має передувати консультація лікаря та обґрунтоване призначення з профілактичною чи лікувальною метою.

АПТЕЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ЛІКІВ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД І ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ В УКРАЇНІ

Федоровська М.І.

Кафедра фармації та фармакології

Волинський національний університет імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

Вступ. На сьогоднішній день екстемпоральне виготовлення ліків та кількість виробничих аптек зменшилось до критичних показників. Причини, які пояснюють зникнення аптечної технології ліків у вітчизняній практичній діяльності фармацевта, є наступні:

- відсутність взаємодії між лікарем і фармацевтом – лікарі практично не виписують екстемпоральних рецептів через малу кількість або територіальну віддаленість виробничих аптек, напрацьовані схеми лікування з асортименту заводських лікарських засобів (ЗЛЗ), певний економічний інтерес лікарів через співпрацю з відомими виробниками фармацевтичної продукції; з іншого боку, фармацевти-практики рідко прямо контактують з медиками щодо переваг індивідуальних ліків і необхідності активної співпраці;

- виробничі аптеки потребують більшого і постійного обсягу замовлення на екстемпоральні ліки, щоб бути рентабельними;

- низький попит на екстемпоральні ліки не стимулює до гнучкості і диверсифікації щодо мінімального розфасування діючих і допоміжних речовин, а також їх наявності; тари і пакувальних матеріалів, аксесуарів для зручності проведення технологічних операцій;

- застарілі та неактуальні вимоги нормативних документів до санітарно-протиепідемічного режиму, наприклад щодо миття і підготовки посуду, вимагають додаткових трудових і матеріальних витрат, що збільшує собівартість аптечного виробництва; застарілі технологічні практики, наприклад зважування на ручних і тарирних терезах зменшують продуктивність праці; регульований принцип нарахування «*taxa laborum*» вимагає додаткового робочого часу фармацевта і сума не враховує всіх затрат;

- відсутність державної підтримки, наприклад у вигляді надання пільгової ціни на екстемпоральні ліки (перечислені чинники є далеко не повним списком).

Екстемпоральне виготовлення ліків спрямоване на задоволення конкретних потреб пацієнтів, які не можуть бути забезпечені ЗЛЗ, тому є